СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVIII. Ч. 284. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 7-го ГРУДНЯ 1950. — No. 284. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 7, 1950 VOL. LVIII.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

КОМУНІСТИ ВКЛЮЧАЮТЬСЯ В ЦЕРКОВНЕ ЖИТТЯ ДЛЯ САБОТАЖУ

Ню Йорк, 6. грудня. — На стейтовім зібранні минулого тижня один з краєвих провідників Комуністичної партії наказав меншим провідникам, щоб вони спонукували всіх большевиків включатися в церковні і громадські організації, і переміняли їх на знаряддя своєї політики. Оті щирі, простодушні люди, на яких опирається теперішній суспільний лад, мають стати від тепер головною силою підривної роботи комуністичних проводирів і творити з ними так званий „спільний фронт". За вказівками Комуністичної партії, поміщеними у спеціяльнім підручнику для урядовців комуністичних клюбів, жадна громадська організація, жадна церковна група, братня допомогова організація, освітне товариство, політичний клюб не сміє бути вільний від комуністичної кампанії, яку вони називають тепер „кампанією миру". Комуністичні лідери дають інструкції, щоб пострахом перед наслідками атомової бомби, спонукати загал перестати всякі оборонні приготування й піддатися диктатові Москви. Вони дають подрібні вказівки, як поширяти невдовілля з нещастя в Кореї і як спонукати американський уряд віддати цілу Азію комуністам. Щоденник „Ню Йорк Геральд Трибюн", який подає оці вісти, містить теж світлину комуністичного „Підручника" і деяких вимків з комуністичних інструкцій, видрукуваних у цій книжці і розісланій до клюбових провідників.

АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД ЗНІС ПРИСУД НАД ПАННОЮ КОПЛОН

Ню Йорк. — Апеляційний Суд Злучених Держав одноголосно зніс присуд окружного федерального суду, який, засудив 9 березня б. р. панну Джудит Коплон на 15 років тюрми за співпрацю з советським шпигом Валентином Ґубічевом. Присуд знесений не тому, наче б панна Коплон не була винувата, тільки тому, що арешт на панну Коплон наложено Федеральним Бюром Інвестигацій без судового наказу („варанту"). Апеляційний Суд наказав перевести нову розправу, одначе відкинув домагання оборони, щоб признати панну Коплон невинуватою і звільнити її від судового поступування.

ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА ЗРИВАЄ З СОВЄТАМИ

Ню Йорк. — Митрополит Російської Православної Церкви в Америці, Леонтій Туркивич, заявив, що не зважаючи на те, що духовна спадщина його церкви походить з Москви, теперішні події в Росії спонукують його зірвати повнотою з московським патріярхом і проголосити автономію. Цю заяву склав Леонтій на Всеамериканськім Соборі, який скликано до церкви Покрови Пресв. Богородиці під ч. 59 при 2-гій вулиці в Ню Йорку. На Соборі заступлених є 350 церковних громад в ЗДА, Канаді й Алясці. Історія Російської Православної Церкви починається від заложення першої місії в Кодяк, на Алясці, перед 160 роками.

● **Пружинові літаки,** зі швидкістю 1,700 миль на годину, заповідають інженери з Доґлес Еркрафт Ко. на 1960 рік. Вони будуть мати силу шости теперішніх локомотив.

ПОМЕР НАГЛО СЕКРЕТАР ТРУМАНА, ЧАРЛС РОСС

Вашинґтон, 5 грудня. — Чарлс Дж. Росс, секретар президента Трумана, помер від удару серця в шістьдесятп'ятому році життя. Він упав мертвий у Білому Домі в год. 5.50 пополудні, коли був зайнятий виготовленням плястівок з промови президента Трумана, якого він був шкільним товаришем. Він звичайно оприлюднював думки президента, як заходила на це потреба.

ПАЛАТА УХВАЛИЛА ПОДАТОК ВІД ЗАРОБІТКІВ

Вашинґтон.— Палата репрезентантів 378 голосами проти 20 ухвалила накласти податок від чистих зисків у висоті 75 відсотків. Республіканська група пробувала відіслати урядовий бил ще раз до комісії й там його переробити, одначе цей внесок відкинено 252 голосами проти 45. Тепер законопроєкт піде до сенату, де саме в комісії переслухують представників бизнесу щодо доцільности нового закону. Свідки твердять, що всякий податок від чистих зисків є шкідливий і тому домагаються відкинення билу, який саме перейшов у нижчій палаті. Конгресові провідники обох партій ведуть спільні зусилля, щоб ухвалити закон ще біжучого року і всякі знаки вказують, що їм це вдасться. Бил має на меті оподаткувати заробітки, які припадуть різним підприємствам припадково тому, що вони матимуть великі замовлення федерального уряду для оборонної продукції.

ПРЕЗИДЕНТ ЗВЕРТАЄТЬСЯ ДО МОЛОДІ ЗА ОБОРОНУ ВОЛІ

Вашинґтон, 5. грудня. — На Півсторічній Конференції в Білім Домі над Молоддю й Дітьми президент Труман виголосив чвертьгодинну промову, у якій заговорив отверто про теперішню кризу, яка матиме вплив на майбутність молоді країни й цілого світу. Щоб дати собі раду серед теперішніх відносин, являється необхідним озброїтися „в моральну силу, тобто в силу характеру". Він висловив надію, що конференція, в якій бере участь 6,000 делегатів з цілої країни, багато причиниться до сповнення таких цілей. — „Ми зайняті тепер великою програмою поновного озброєння, а це змінить життя нашої молоді. Багато з них мусить присвятити частину свого життя на службу в наших збройних силах та інших оборонних ділянках. . . одначе нема іншої ради, щоб забезпечити пережиття для нас, як нації" — сказав президент. Опісля присвятив велику частину своєї промови для виказання, що боротьба проти комунізму є боротьбою за волю націй, світу і волю Америки.

В АМЕРИЦІ

● **Дворічний військовий вишкіл** усієї молоді дораджує д-р Джеймс Конант, президент університету Гарвард у Бостоні. Він каже, що це потрібно для виховання і здоров'я.

● **Шість американців,** які студіювали в Італії, створили фундацію для втримання трьох італійців на наукових студіях в Америці. Вони віднеслися з цим до сен. Вилієма Фулбрайта. Стипендії мають виносити по 800 дол.

● **Найшли порізане** на кусники тіло жінки в прилюдних сховках залізничої станції Лонґ Айленд Рейлровд у Брукліні. Тіло було спаковане в валізці, відданій до переховання 27. листопада.

● **Упадок цін вартісних паперів** на біржі продовжується. У вівторок спали ціни на уділах по 1—4 дол.

● **Бюджет міста Ню Йорку** на наступний рік обчислений на дол. 512,318,072. Його вже прийняла Оціночна Рада. Комісія Міського Плянування виготовила прелімінар на дол. 25,428,160 вищий від прийнятого.

АЛІЯНТСЬКИЙ ВІДСТУП В КОРЕЇ продовжується на цілому фронті, як комуно-китайські орди щораз більшими масами заливають країну. Ці важкі американські танки були останіми, що виїхали з колишньої комуно-корейської столиці Пйонґянґ, залишаючи її без бою ворогові.

Президент Труман і премієр Атлі розглядають можливості виходу з теперішньої кризи

Вашинґтон, 5 грудня. — Друга розмова президента Трумана з премієром Великобританії Клементом Атлі, що відбулася на яхті Вилиємсбурґ, на ріці Потомак і тривала майже дві години, не принесла конкретних успіхів ані не подано до прилюдного відома її висліду. Відомо тільки, що обговорювано можливість наказати обом воюючим сторонам „припинити вогонь" на 38-му рівнолежнику, хоч є мало надії, щоб комуністи послухали такого заклику на умовах, прийнятних для Злучених Держав. Звісне теж, що Західні країни не погодяться на признання завоювання, відкинуть домагання китайських комуністів прийняти їх до Об'єднаних Націй і поведуть дальшу оборонну акцію, якщо червоні китайці не виступлять з пред'явленням, яке було б вдоволяюче для Заходу. Джеймс Рестон, дипломатичний кореспондент щоденника „Ню Йорк Таймс, з достовірних джерел довідується, що підчас конференції на яхті обговорювано такі справи: 1. Чи забрати хвилево переможені союзні війська з Кореї, чи залишити їх там для дальшої боротьби? 2. Чи, на випадок відтягнення військ з Кореї, Об'єднані Нації мають дальше боротися іншими способами проти червоного Китаю, чи залишити боротьбу в цій околиці, як безцільну і перенести її до Европи або до південно-східної Азії? 3. Чи можлива є така комбінація, щоб при допомозі невтральних держав застановити вогонь і вести переговори з Китаєм, а як це не вдасться, відновити війну?

Хоча усіх цих питань ще не вирішено, то тепер стало ясним, над чим треба переводити розмови в дальшій конференції, яку заповіджено на середу перед полуднем в Білому Домі.

13 АЗІЙСЬКИХ КРАЇН ЗАКЛИКАЮТЬ ЧЕРВОНИЙ КИТАЙ ПРИПИНИТИ НАСТУП

Лейк Соксес, 6. грудня. — Представники 13 азійських країн, очолювані Індією, проголосили вчора заклик до комуно-китайських і північно-корейських властей, щоб вони негайно видали заяву, що збройні сили під їх контролею не переступлять 38 паралелі. В заяві сказано: „Ми, в імені делеґацій Афґаністану, Бурми, Єгипту, Індії, Індонезії, Іраку, Ірану, Ливану, Пакістану, Филипин, Савдівської Арабії, Сирії і Ємен, вважаємо нашим обов'язком в цю критичну годину серіозно заапелювати до північно-корейських властей та центрального народного уряду Китайської Народної Республіки, щоб вони безпосередньо заявили, що їхнім бажанням не є, щоби будь-які збройні сили під їх контролею переступили на південь від 38-мої паралелі. Така декларація дасть час розглянути дальші кроки, необхідні для полагодження конфлікту на Далекому Сході і тим самим допоможе відвернути загрозу ще одної світової війни". Вміжчасі, Загальний Комітет Генеральної Асамблеї рішив рекомендувати на порядок нарад Асамблеї справу китайської інтервенції в її первісній формі резолюції, з домаганням відклику інтервенційних сил з Кореї. Американська делеґація, виходило б, не думає в теперішньому положенні домагатися визнання Китаю аґресором, що автоматично потягнуло б за собою дальші консеквенції.

АКТУАЛІЗУЄТЬСЯ МОЖЛИВІСТЬ НОВИХ ПЕРЕГОВОРІВ З МОСКВОЮ

Париж, 6. грудня. — В найближчий четвер тут відбудеться конференція американського і британського амбасадорів з представником французького міністерства закордонних справ, головним предметом якої буде совєтська нота з 3-го листопада в справі нової зустрічі міністрів закордонних справ чотирьох великодержав. Франція вже недвозначно висловилася в користь такої зустрічі. Злучені Держави і Британія ще не висловили на цю тему своєї кінцевої думки, але в поінформованих колах вважається, що теж Лондон як і Вашинґтон дадуть на це свою засадничу згоду, домагаючись тільки поширення предмету конференції на всі найважливіші проблеми, що сьогодні загострилися до безпосередньої загрози нової світової війни. Американсько-британські рішення в цій справі ще узалежнюються від дальшого перебігу та висліду нарад між премієром Атлі та президентом Труманом.

● **„Арґентинська Косенкіна"** це Марія Чатова, яка не хотіла виїхати „на родіну" на зазив совєтського посольства в Буенос Айресі. Коли її хотіли арештувати совєтські прислужники, вона не далася всадити до авта. Серед крику прибігла їй на рятунок арґентинська поліція.

„ВІСТІ" З УКРАЇНИ В Л. М. КЛЮБІ

Ню Йорк, 6. грудня. З Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що в програмі чергового вечора Клюбу виступить з рамени Секції Журналістів П. Голубенко з доповіддю на тему „Вістей з України". Доповідь відбудеться в найближчу п'ятницю 8-го грудня в приміщеннях Клюбу при 149 2-га евеню в год. 7:30 ввечорі.

3,000 УЧАСНИКІВ НА МАНІФЕСТАЦІЇ В ПАМ'ЯТЬ ГЕН. ЧУПРИНКИ В ШИКАҐО

Шикаґо, 6. грудня. — Минулої неділі, дня 3-го грудня, тут відбулася в Пломберс Авдиторії масова українська маніфестація з приводу геройської смерти в бою за волю України ген. Чупринки-Шухевича. В маніфестації, зорганізованій місцевою Ліґою Американських Українців, та якою проводив І. Дужанський, взяло участь поверх 3,000 осіб. З промовами виступили: полк. Джері Сейдж, адв. Р. І. Смук, проф. Р. Смаль-Стоцький, Я. Рак та інші. Відбулася теж відповідна мистецька програма. Подробиці про перебіг маніфестації в дальших виданнях „Свободи".

НОВИЙ ГОЛОВА АМЕРИКАНСЬКОГО ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА

Вашинґтон. — Секретар оборони Джордж Маршал формально передав головство Американського Червоного Хреста в руки Е. Роланда Гаримана, нюйорського банкира. Він був уже давніше назначений головою на місце Маршала, одначе не обіймав нових обов'язків, доки не наладнав своїх особистих справ. Теперішнє положення займе увесь вільний час голови, тепер для підготови до збіркової кампанії в березні 1951 р.

НОВИЙ ЧЛЕН КОМІСІЇ Д. П.

Вашинґтон. — Джан В. Ґібсон, колишній асистент секретаря праці, назначений членом Комісії для Переміщених Осіб, яка має за завдання перевезти й розселити скитальників з Европи до ЗДА. Він приходить на місце Юґа Карусі, який зрезиґнував з головства і членства комісії.

ЧЕРВОНІ КИТАЙСЬКІ ОРДИ ЗАЛИВАЮТЬ КОРЕЮ

АЛІЯНТИ ВІДСТУПАЮТЬ ДО 38 ПАРАЛЕЛІ. — АЛІЯНТСЬКА АВІЯЦІЯ ЗАВДАЄ ВОРОГОВІ ВАЖКИХ ВТРАТ

Токіо, 6. грудня. — Протягом вчорашнього дня і сьогодні вранці продовжується відступ аліянтських військ до нової оборонної лінії коло 38-ої паралелі, де війна зачалася минулого червня. На північно-східному фронті відділи американської морської піхоти, відбиваючи постійні атаки ворога, що загрожує їм повним оточенням, приготовляються до евакуації здобутого попередньо терену. Повітряна розвідка стверджує, що через манджурський кордон та всіми шляхами в південному напрямку безконечними валками тягнуться все нові і нові сили комуно-китайських військ на воєнного постачання. Рівночасно в аліянтському запіллі розгорюється на широку скалю партизанська війна, що має виразні ознаки централізації та співдії з фронтом. Аліянтська розвідка вважає, що до сімох комуно-китайських дивізій, які вже беруть участь в наступі на аліянтів на східному секторі фронту, тепер додано ще дальших три дивізії. На західному фронті наступає 18 комуно-китайських дивізій. З цього робиться заключення, що ворог цілком не думає зупинитися на старому кордоні на 38 паралелі, але рішений „визволити" цілу Корею, без огляду на дальше становище аліянтів та на дипломатичну акцію. В одному місці на західному секторі фронту комуністи підійшли вже на 10 миль до 38-мої паралелі. Сильні з'єднання аліянтської авіяції [illegible] наступаючого ворога на фронті та його воєнні об'єкти, зокрема транспорти військ і амуніції як теж інші воєнні цілі в його запіллі. Впродовж тільки вчорашнього дня від акції авіяції згинуло щонайменше 2,600 ворожих вояків, головно на атакованих шляхах та на переправах через ріки. Між іншим, аліянтська авіяція вчора вже бомбардувала тількищо здобуту червоними колишню комуно-корейську столицю Пйонґянґ. Підкреслюється, що відступ аліянтських військ, не зважаючи на величезну чисельну перевагу ворога, відбувається в повному порядку і організованости. Головні аліянтські сили відв'язалися від ворога, а їх відступ охороняють відповідні тактичні з'єднання. Загальне положення на фронті є дальше критичне для аліянтів.

ПЕРШІ ПОЗНАКИ ПАНІКИ В СЕУЛ

Сеул, Корея, 6. грудня. — В цій корейській столиці, недавно тільки звільненій від червоних наїзників, вже помітні перші ознаки паніки, як тільки передано вістку про евакуацію аліянтами Пйонґянґ, 120 миль на північ від Сеул. Хоча около мільйон населення цього міста веде ще нормальне життя, деякі родини вже почали втікати на південь, на своїх примітивних засобах транспорту, або й пішком. Перед вікнами місцевих газет, де кожночасно виставляється останні звідомлення з фронту, збираються великі маси народу, з острахом коментуючи відступ аліянтів та похід червоних орд, пам'ятаючи добре всі жахи і жорстокості їхньої влади під час недавної першої окупації. Місцеве управління робить всі можливі заходи, щоби не допустити до поширення паніки, що могла б тільки приспішити упадок міста, утруднюючи його оборону.

ПОВНА МІЛІТАРИЗАЦІЯ ЧЕРВОНОГО КИТАЮ

Гонґ Конґ, 6. грудня. — Всі повідомлення з комуністичного Китаю вказують, що там переводиться тепер повна мілітаризація цілої країни, що цілком певно має багато дальші цілі, як тільки завоювання Кореї. Уряд і контрольовані ним партійні інституції, зокрема організації робітництва і молоді, тепер ведуть інтензивну акцію, мобілізуючи всі непокликані ще до армії резерви до „добровільного" військового вишколу та воєнної індустрії. Стверджується, що після перших перемог в Кореї, здобутих кількакротно переважаючою масою військ, в цілому Китаю організується всіляко справжній шал перемоги, відомий з гітлерівської Німеччини.

● **Канадійський міністер** закордонних справ рішуче противиться уживанні атомових бомб проти китайських комуністів.

● **Австралійський премієр** Гордон Мензіс остеріг населення своєї країни, що його уряд оцінює теперішнє положення в світі як „дуже важке".

КАНАДА ЗАКЛИКАЄ ДО ПЕРЕГОВОРІВ З КИТАЄМ „ЗА ВСЯКУ ЦІНУ"

Лейк Соксес, 6. грудня. — Канадійський міністер закордонних справ, Лестер Б. Пірсон, один з чолових речників аліянтської політики на теперішній сесії Об'єднаних Націй, — висловився вчора в користь переговорів з комуно-китайським аґресором „за всяку ціну". Він вважає, що негайно після стабілізації на фронті аліянти повинні договоритися з червоним Китаєм та досягнути з ним завішення зброї, не зважаючи на всі закиди „апізерства". В своїй радіопромові, призначеній тільки для Канади, міністер Пірсон дав виразно до зрозуміння, що він заступає думку необхідности замирення з червоним Китаєм не тільки коштом Кореї, але евентуально теж і Формози та введення цього нового совєтського сателіта до Об'єднаних Націй.

ГЕН. КОЛІНС ПРОТИ АТОМОВОЇ БОМБИ В КОРЕЇ

Сеул, Корея, 6. грудня. — Ген. Лотон Колінс, шеф штабу Американської Армії, що після нарад з ген. Мек Артуром відвідав корейський фронт, заявив вчора на короткій пресовій конференції, що він не бачить жадної користи з евентуального вжитку атомової бомби в корейській війні. На запит, чи атомову бомбу можна б використати як тактичну зброю проти комуно-китайських наїзників, ген. Колінс заперечив це з цілою рішучістю. Запевняючи, що загрожена ворожим оточенням Восьма Армія може сама собі дати раду з пеперішнім положенням, ген. Колінс рішучо відмовлявся від будьяких коментарів на тему теперішнього стану на фронті та щодо можливостей його дальшого розвитку.

В СВІТІ

● **Данський уряд призначив** 14 мільйонів долярів на розбудову цивільної проти-повітряної оборони та протилетунських схоронищ.

● **Винстон Чорчил,** — провідник консервативної опозиції, заявив вчора в парляменті, що його партія цілком піддержує теперішній політичний курс лейбуристського уряду, виявлений поїздкою премієра Атлі на наради з президентом Труманом.

● **Голандський суд покарав** тримісячним ув'язненням комуністичного члена парляменту Гермаіса за намову до дезерції одного войка.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):		Число з понеділка (з англійською частиною):	
One year	$ 3.00	На рік	$ 3.00
Six months	$ 2.00	На пів року	$2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA". P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПІД ЗНАКОМ ПАНІКИ

В Кореї так погано, що військам Об'єднаних Націй доведеться можливо навіть і залишити хвилево цю країну, що було б великим нещастям. Але навіть і це не було б такою великою трагедією, як ця, яка стрінула демократичний світ під Дункерком. Тому нема причини демократичним потугам тратити голову зо страху перед цею новою агресією Сталіна. Краще пригадати собі, куди зайшов Гітлер з своїми успіхами.

Цю критичну для демократій міжнародну ситуацію створила Москва. Зробив це Кремль пляново. Це певне, а тільки не знати, як далеко ті пляни сягають, себто, чи передбачують уже тепер Третю світову війну в повнім цього слова значенню. Коли так, то й поступка демократій нічо не поможе. Коли ж ні, то Москва ще неготова й кремлівські залякування Злучених Держав (а теж і Великої Британії) війною з Китаю будуть змагати тільки до цього, щоб змусити їх до найдалі йдучих поступок. Британія, думають у Москві, захоче рятувати Гонг Конг, а Франція Індо-Китай, тому будуть за всяку ціну за угоду з червоним Китаєм, хочби навіть прийшлося віддавати йому цілу Корею. Так думають теж і залишки старих ізоляціоністів в Америці, що глядять на війну в Кореї тільки з такого боку, що Корея не варта ні одного американського вояка й ні одного доляра. Теж і вони хотіли б зліквідувати війну в Кореї за всяку ціну.

Що Злученим Державам не треба дати себе втягнути в війну з Китаєм, нині справа ясна, так, як ясним є і те, що доля демократії не вирішиться в Азії, а в Европі й тому для її оборони повинна бути захована головна американська сила. Та це не означає, що навіть таке ставлення справи може виправдувати Америку та Об'єднані Нації поробити Сталінові й Мао такі уступки в Азії, які були б нагородою за червону агресію.

В Европі побоюються, що на випадок, коли б в Об'єднаних Націях не дійшло до якогось порозуміння з представниками китайського червоного режиму і Америка була б втягнена у війну з Китаєм, то Совєти рушили б з окупованої ними Східної Німеччини на дальший підбій. Але чи навіть і в таких обставинах можна бути за мир в Азії за всяку ціну? „Ню Йорк Повст", який довго виправдував Кремль і є тепер за угоду, а не за війну, пише з приводу цеї критичної ситуації таке: „Залишається для вільних людей в цій країні й за кордоном тільки такий ясний шлях: Стояти разом і не піддаватись паніці". В часі, коли вояки гинуть на фронті за свободу, пише ця газета, не можна в запаліллю виявляти слабости, бо слабість і розпука цілком певно не зм'ягчать агресорів.

Провід демократичних потуг знайшовся нині в дуже важкому положенні. Але не пора тепер пригадувати, чому саме так сталось і над тим спорити. Зате треба сильної постави демократій і одного пляну оборони. Проти плянів Сталіна на знищення демократій і підбій світу, повинен бути виставлений ясний демократичний плян, звернений проти агресивного комунізму і московського імперіялізму. Цей плян повинен передбачувати різні кремлівські несподіванки і мати на них заздалегідь обдуману відповідь, бо неясність викликує паніку. Заміри Москви вже нині ясні, а неясною є тільки рішучість демократій тим замірам протиставитись, особливо в такому випадку, якби не було іншого виходу, а тільки—війна з Росією.

Проблема атомової бомби проти Кореї

Заява президента Трумана, що Злучені Держави готові, в крайній потребі, використати атомову бомбу проти „явної і ноторичної" комуно-китайської агресії в Кореї, викликала в світі не менше хвилювання, як сама червона агресія. В основному, світ прийняв цю заяву до відома, вважаючи, що вона є цілком оправдана під правним оглядом. Під знак питання ставиться тільки її моральну сторінку, зглядно моральний ефект, що повстав би тоді серед народів світу. Зі західних країн досі тільки Франція заявилася виразно проти такої евентуальної акції, вважаючи, що „наші цілі з Кореї не є досить важливі" для неї. Британський премієр Атлі приїхав до Вашингтону, щоб цю справу обговорити з президентом Труманом особисто.

Президент Труман, подаючи свою заяву до публичного відома, ствердив, що можливість використання атомової бомби в Кореї була предметом нарад у Вашингтоні, отже ці можливості цілком певно обмірковано в усіх подробицях, як під моральним і політичним, так і військовим оглядами. Але не знаючи цих подробиць, загал сам пробує проаналізувати всі „за" і „проти" такої акції, прислухуючись до голосу в першу чергу військових спеціялістів. З надрукованих досі матеріялів в американській пресі можна на цю тему поробити такі висновки:

Думка американських військових кол щодо ужиття атомової бомби проти червоного Китаю поділена, хоча всі погоджуються з твердженням президента Трумана, що „в наглій потребі" ця зброя повинна бути використана. Але при цьому одна частина військовиків ставить насамперед запит, як її використати. Вони питають: де і на який об'єкт треба скинути атомову бомбу, щоб закінчити корейську війну? Шанхай, Мукден, Пейпінг та інші китайські міста мають багато населення, велику індустрію та є важливими політичними і стратегічними центрами, але чи знищення одного або другого з них справді може закінчити війну? Большевикам, з їх центром в Москві, цілком не залежить на людях, та ще в додатку на китайцях. Їх же поверх 400 мільйонів і всіх їх не вибити жадною зброєю, тим більше, що вони розміщені на величезній території. Атомової зброї не можна теж використати на фронті, бо це загрожувало б і аліянтським військам та невинному місцевому населенню. Вправді, в деяких колах вважають, що одною чи кількома атомовими бомбами, скиненими у відповідному віддалені від аліянтських ліній, можна б на кілька тижнів, якщо не місяців створити радіоактивну перегороду, через яку не можна б перекидувати ані військових підкріплень ані постачання, що тим самим унеможливило б ворогові продовжувати його наступ, а аліянтам дало б необхідний час до пороблення відповідних протизаходів. Але й це не розв'язує проблеми закінчення війни.

З більшости американських коментарів на цю тему можна б, проте, зробити такий логічний висновок: якщо використання атомової бомби не дає певности щодо можливостей закінчення війни, то краще її не вживати. Натомість посередньо звертається увагу, що атомовою зброєю можна б насправді добитися найбільшого ефекту не тільки щодо закінчення війни в Кореї, але й з кожним днем більшої воєнної загрози для світу. Проте, намарно було б шукати такого рішального об'єкту для атомової бомби в Кореї чи в Китаю, бо мозок, що викликав війну в Кореї і в останньому комуно-китайську інтервенцію в ній, не є ані в Шанхаю, ані в Мукден ані в Пейпінгу чи якому інщому корейському або китайському місті, тільки в Москві, в Кремлі. З того можна б теж зробити логічний висновок щодо ужиття атомової бомби, якщо б вона вже взагалі мала бути використана.

Володимир Барагура

Вертатися, чи залишатись?

У зв'язку з грядучими світовими подіями й перспективою бодай частинно позитивної розв'язки української справи, серед українських новоемігрантських кіл дискутується важлива проблема, чи в випадку корисної для нас зміни ситуації на рідній землі є обов'язком нашої скитальщини вернутися до батьківщини та чи вона, як цілість, вернеться туди, чи залишиться на нових місцях поселення.

Тільки на перший погляд ця проблема здається простою, а відповідь на неї легка й безсумнівна. На ділі це питання дуже делікатне і скомпліковане. Така відповідь, що, мовляв, при зміненій ситуації вся скитальщина вернеться додому, це голословна крилата фраза, подиктована моментами емоційного порядку. Бо одне наші мрії, бажання, хотіння, викликані припливом хвилевого піднесення, настрою, ностальгії, патріотичних почувань, а друге реальна дійсність. Життя має свої вимоги, права й закони, які впевняють, що при найбільш сприятливих умовах — скромно беручи — бодай половина нової української еміграції не вернеться в рідні сторони.

Причин багато, а вони — психологічного, побутового, економічного, соціяльного, політичного порядку.

До дому повернуться тільки деякі категорії людей. Ті, які ніяк не можуть врости в новий ґрунт, ті, яких роз'їдатиме ностальгія, гнатиме їх бодай „кості зложити" на рідній землі, врешті ті, національно й політично найбільш свідомі, для яких еміграція є надалі тільки переходовим етапом та які живуть непохитною постановою вернутися при першій нагоді в рідний край, щоб віддати свої сили йому на службу.

До тих, що залишаться на чужині належатимуть люди, які можуть легко пристосовуватись до нових життєвих обставин, які створили собі вже сприятливі умови існування, подружились з чужинцями, чи яких полонила атракційна сила чужої величі й потуги. Багатьох відстрашить від повороту думка, що треба ще раз починати наново життя та що прийдеться жити в непевних політичних і економічних умовах без ясного й виразного майбутнього. Залишиться й група людей, які поставлять своїм завданням далі розбудовувати українське життя на чужині.

Чи одначе цей факт, що бодай половина нової української еміграції не вернеться на батьківщину, треба, як це роблять деякі кола нашого громадянства, вважати з національно-політичного й державницького боку явищем небажаним і шкідливим для української нації й його поборювати?

Думаємо, що такий підхід до справи наскрізь помилковий. Навпаки, факт, що більша кількість українських людей поселиться в чужих країнах треба вважати для України явищем позитивним і корисним. Україна певно потребуватиме певної й твердої остої на чужині. Український нарід завжди терпів, що в чужих країнах і державах не мав такого елементу, який вжив би свого впливу на допомогу інтересам України. Нас завжди ціхував „страх перед простором" і ми нерадо із свого подвір'ячка вирушали в світ, як це робили інші нації — англійці, еспанці, французи, італійці. Ми в час наших визвольних змагань після першої світової війни, під час другої війни, після неї та й тепер в увертюрі до третьої — дошкульно відчуваємо відсутність сильного українського елементу на терені держав, що рішають про долю світу. Маючи сильну свою етнічну групу в чужих країнах, ми могли б здобути місця в парляментах даних держав, в адміністрації, публічному житті, в армії та через тих своїх людей впливати на публічну опінію й хід політики даної країни на її користь і по лінії потреб української національно-державницької рації.

Тому коли тепер трапилася нагода, що більша маса свідомого українського елементу поселилася в різних чужих країнах, цю обставину треба якслід використати.

Через те й проблема не повинна стояти в площині — вертатися чи залишитись, бо життя поставить її і так і так. Істота справи в тому, щоб ті наші люди, що з яких небудь причин залишаться назавжди на чужині, не стали чужими українському народові й були свідомі своїх обов'язків відносно країни, з якої вийшли.

До діла треба підійти позитивно й факту поселення на постійне частини нашої еміграції не вважати національною трагедією, а людей, які підуть цим шляхом відступниками рідної справи. Наші зусилля повинні йти не по лінії негації концепції поселення, а по лінії знайти шляхи якнайкращого її розвитку й використання для української державницької рації. Ми сьогодні не знаємо, яке ще майбутнє української нації після грядучих світових подій. Тому ще й зарано витягати якнайдалі йдучі консеквенції. Тому теж залишім справу повороту, чи поселення природному її бігові, а спрямуймо свою увагу на те, щоб в одному й другому випадку Україна мала з нас якнайбільшу користь.

Перед тридцяти роками

АМЕРИКАНСЬКИЙ ВІЙСЬКОВИЙ АТАШЕ НА УКРАЇНСЬКОМУ ФРОНТІ

Ризький договір зрадив „братерство зброї" та клич „за вашу і нашу вільність".

Осінь 1920 року. Українській армії доводиться самій боротися проти переважаючого силою московсько-большевицького наїзника. В її руках ще частина Поділля.

Штаб 3-ої Залізної Дивізії міститься в поверховому домі при головній улиці міста Нова Ушиця. Ранок, 12 жовтня 1920 р. Заповідається погідний соняшний день. Під впливом легкого подуву вітру пожовкле листя з шелестом паде на холодну землю. Старшини штабу дивізії при своїй праці.

О 9 годині рано перед будинком штабу задержується авто. З нього висідає високий мужчина в американській військовій уніформі і леґітимується як полковник Б. Е. Форман, військовий аташе в Польщі. Гостя витають командир дивізії генерал Удовиченко, начальник штабу полковник Пересада, начальник оперативного відділу та інші старшини штабу дивізії. Аташе говорить добре німецькою мовою. Як дижурний старшина виступаю в ролі перекладчика. Гостя цікавить фронт. Його інформує ген. Удовиченко.

О 10 годині аташе їде в моєму товаристві на передову лінію фронту в напрямі Заміхова. На тому відтинку розташований курінь під командою старшини Козаренка Петра, якого повідомлено про приїзд гостя. Авто під'їздить на кількасот метрів від боєвої лінії. Старшини куріня витаються з гостем і на його питання — „що чувати?" — відповідають, що ворог готовиться до наступу. Аташе при помочі польової льорнети обсервує рухи ворога. Падуть стріли, які змагаються до ураганного вогню. Наші відбивають наступ ворога. Затарахкотіли наші кулемети і заграли гармати. Ситуація вражає мило око і вухо військовика. Ворог не видержує і втікає на свої старі позиції. На лиці аташе, який весь час стоїть на дорозі і приглядається битві, видно вдоволення. Вкінці втихомиряється. Лиш тут і там чути поодинокі вистріли з рушниць.

Старшини куріня запрошують гостя на обід. Приїжджаємо до міста Заміхова і прямуємо до тамошнього приходства. Входимо в кімнату. На столі, накритому гарною скатертю, розставлені тарілки і вази. Сідаємо і споживаємо обід. Під впливом доброї чарки розв'язуються язики і витворюється дружня атмосфера.

Аташе цікавиться приватним життям українців і засипує старшин різними питаннями, на які вони йому відповідають. На обіді були присутні слідуючі старшини куріня: Петро Козаренко, Іван Шевченко, Іван Баржанівський і Денис Садівничий. Після обіду гість прощається зі старшинами, дякує їм за гостинність та цікаві оповідання про Київ і Полтаву та бажає їм успіху в боротьбі проти большевиків.

Всідаємо до авта і їдемо на означене ген. Удовиченком місце. Там уже ждуть гостя ген. Удовиченко з кінним полком і кінною сотнею штабу дивізії. Знаходимося на полі серед горбків і ліса. На землю падуть слабі проміння сонця. На команду генерала кіннотчики злізають з коней і уставляються в гурток. По середині гуртка стають аташе, ген. Удовиченко і командир кінного полку. Генерал представляє присутнім американського гостя. Потім звертається до гостя з промовою. Ось її скорочений зміст:

„Від імені старшин та козаків дорученої мені дивізії витаю Вас, як представника могутньої і культурної держави Америки. Український нарід вже три роки бореться за свою волю проти віковічного ворога московського наїзника, який більш 250 років гнобить український нарід і навіть тепер, коли настав час самовизначення народів, той же наїзник своє брутальною імперіялістичною політикою, посилаючи свої полчища в Україну, намагається всіми силами знищити відновлену Українську Державу. Багато найкращих синів України поклали свої голови у боротьбі за волю свого народу і ми перед цілим світом заявляємо, що будемо боротися доти, доки не вибореме самостійности Україні. Скривавлена Україна знаходиться зараз в критичному становищі. Тому просимо Вас, Дорогий Гостю, клопотатися перед урядом Вашої країни, щоб той допоміг нам у цій рішальній боротьбі за волю нашого народу. Нехай живе Америка і її Нарід!"

Лунає тричі „слава", а відгомін несеться по лісі.

Аташе дякує за привіт і обіцяє, що буде всіми силами старатися, щоб Америка допомогла воюючій Україні.

Гість оглядає ще наші гармати, які несуть ворогові смертельний огонь, прощається з командиром дивізії і старшинами і віджджає через Нову Ушицю до штабу нашої армії.

Липецький Франц
б. старшина Укр. Армії

Наталя Яхненко.

ПЕРШОГО ТРАВНЯ КАЗІКИ

ТЮРЕМНИЙ НАРИС З БРИҐІДОК.

1)

Вся величезна камера поступово стихала. Увага всіх притягалася до Казіки. Вона була чимось подратована. Стояла перед фронтом жіноцтва, що густою масою розложилося коло її стіп, на сінниках. Хоч і схудла, але все ще масивна, в макового кольору яскравій сукні з великим декольте, в лякових черевиках на босу ногу, з чорним волоссям, чорними очима і з отвореним, здавалось, теж чорним ротом, що з нього безперервним потоком виливалися найогидніші лайки. Бруд і безсоромність цих лайок доходили до такого степеня, що навіть ця тюремна, до всього звикла авдиторія, знітковіла.

Зі ста тридцяти жінок, приявних у камері, одні засоромлені, не знали, куди подіти очі, другі, ще не так досвідчені, отворили уста, здивовані віртуозністю Казіки, треті слухали так, немов перед ними розвивався якийсь фільм. То один то другий гурт балакаючих жінок припиняв свою власну розмову і зі здивуванням і нехіттю звертав увагу в бік Казіки, аж поки нарешті замовкли всі і безсоромна лайка цієї жінки, як своєрідний монольоґ, свобідно стала гуляти по камері, відбиваючися від порожніх брудних мурів.

Всі замовкли і слухали, а Казіка лаялася крикливо. Піна виступила з чорного рота, від гніву тряслися об'ємисті, нічим не стиснені, груди і золоті кілька в ухах, аж поки не схаменулася, побачивши себе центром уваги. Тоді нагло обірвала лайку, плюнула і пішла, ніби акторка зійшла зі сцени.

Вона простувала до одної з „граничок", що одержувала з волі гроші і завжди мала сиґарети. Та сиділа на своєму сіннику і плела светерок. Замість дротів у неї правили патички, витягнені з мітли та обгладжені кусником шкла. Її пальці, що перебирали швидко ці імпровізовані шпиці, зіштивніли на мить, але зараз же заворушилися знову, а власниця їх нічим не зрадила свого відношення до цілого інциденту. На просьбу Казіки, висловлену умліваючим голосом про сиґаретку, полізла з мовчазною готовістю зрозуміння до сховку під своїм підголовком і витягла дві штуки: одну подала Казіці а другу взяла собі.

Казіка вхопила сиґаретку тремтячими руками, запалила, жадібно ковтнула кілька разів дим і тоді, проганяючи ніяковість, вимовила:

— Я стала така нервова!

Граничка Волянська дивилася на неї мовчки. Вона згрубша знала цілу історію Казіки. Вже пятьдесять чотири роки мала Казіка і належала у Львові до сеніорів своєї професії...

Не мала сивизни в чорному волоссю, а чорні, блискучі, як намистини, очі вказували, що вона не з тих, що скоро піддаються старості.

Казіка любила оповідати Волянській про своє походження. Під польським вуличним псевдонімом „Казіка" крилася донька міщанської родини з Бережанщини Рогатина, Катерина Пішляк.

— Я співала в церковному хорі, пані Волянська. Я мала гарний голос і часом мусіла солювати, — оповідала вона бувало.

В уяві Волянської вставав образ тоненької чорнявої дівчинки-підлітка, зі свіжим личком і блискучими, як чорні черешні, живими оченятами, в чисто випраній, підкрохмаленій суконці, як вона виводила гарним повним альтом хвалу Господеві. Але це, що було перед очима, далеке було від того привиду.

Казіка сиділа в Бриґідках вже довго. Сиділа, бо не мала паспорту. А не мала його, бо Совєтський Союз не признає професії Казіки за професію, а працю її за працю. Коли большевики прийшли на Західну Україну, вони стали видавати своїм новим громадянам паспорти, але тільки тим що працювали, або удавали, що працюють. Казіка не працювала, отже паспорту не одержала.

Відомо, що в Совєтськім Союзі кожна істота супроти держави складається з двох частин: тіла і паспорту. Третій складник людини, душа, не узнається совєтською владою.

Отже при першій провірці паспортів, коли совєтська поліція, звана тут міліцією, ходила від помешкання до помешкання і провіряла, чи всі мешканці новозвільненої від панської Польщі і ласкаво приєднаної до Совєтського Союзу Західньої України вже мають на руках цю головну і найважливішу ознаку совєтського громадянина, — оказалося, що Казіка її не має. Тому її негайно загорнули, завезли в Бриґідки і тут вона вже сидить ряд місяців.

Казіку у вязниці ніхто не тривожив. До слідчого її не кликали ні разу. Вона сиділа досить спокійно, а властиво лежала. Займала сінник поміж входовими дверима і великою залізною грубкою, що ніколи не палилася. В цьому ряді було тільки кілька сінників, всі зайняті лейді тої ж професії або близьких, і навіть, як старша і повнотіла особа, вона займала один сінник, в той час, як інші мешканки камери тулилися по дві на одному.

Казіка проводила тюремний час в приємному „фар-нієнте", що до цього звикла і на волі. Не бувало, щоби вона встала до „уборної" в четвертій або пятій годині ранку. Вона любила поспати, а навіть чай для неї приносили молодші до ліжка. Вона вставала пізно і, як більшість камери, проводила час на розмовах. Після обіду обов'язково грала з Волянською партію „вовка та овець", часом прала. Була дуже горда на своє уміння добре прати, як доказ її міщанської господарности. Пралося тут в камері, холодною водою, нічого не виварювали. Після прання напів суху білизну підкладала Казіка під об'єmисту частину свого тіла, і — о диво! — по годині речі виходили чисті і розпрасовані, ніби з пральні. Була пристрастним курцем-нікотиністом.

Сиґарета Волянської втишила поволі її розбурхані нерви. Руки перестали трястися а набіглі кровю очі поволі прийняли звичайний вигляд. Проте, коли Волянська запропонувала заграти звичайну партію „вовка та овець", вона відмовилася. Так вони курили обидві мовчки якийсь час. Довкола них широка камера вже забула про виступ Казіки. По її обличчі видно було, що хоче чимось поділитися:

— Пані Волянська, — нарешті сказала вона, — чи ви знаєте, що завтра минає вже пів року мойого сидіння тут?

Волянська кивнула головою, хоч не представляла собі точно цього терміну.

— Чи ви знаєте, що я почуваю, що мене випустять?!

Волянська знову мовчки погодилася. Пів року тюремної ізоляції був у большевиків звичайний термін за брак паспорту. Тому, що слідства досі не було, можливо було, що Казіку викличуть просто звідси на розправу. Дадуть їй вирок на пів року кари і зарахують те, що вже відсиділа в слідчій в'язниці, себто тут.

Але мозок Казіки будував свої припущення на зовсім інших комбінаціях.

— Я бачила вчора такий сон: — продовжувала. — Я в білій шовковій сукні йду по вистеленій зеленим сукном доріжці, в коридорі, повному аркад. Вкінці коридора блищало голубе небо. Що ви думаєте на таке?

Нові книжки і журнали

Дві визначні жінки України

(Визначні жінки України. Перша серія. 1950. ст. 64. Видання „Об'єднання Українських Жінок на еміграції)

Об'єднання Українських Жінок на еміграції видало першу книжку про визначні українські жінки. В цій книжечці розповідає Любов Дражевська про Олену Пчілку, а Н. Данилевська пише про „Загублений рід", це значить про Людмилу Старицьку-Черняхівську, а в зв'язку з її долею згадує і про загин трьох визначних українських родів: Старицьких, Черняхівських і Стешенків.

Олена Пчілка (1849-1930) — це Ольга Драгоманівна, дружина Петра Косача. Вона була не тільки свідком, але і визначною співучасницею майже піввікової української історії. Вмерла вона на рідній землі, в Києві, не тільки в забутті, але ще й переслідувала її ніби то „українська радянська" влада, боячися духа вісімдесятилітньої жінки — піонерки української культурної праці, невтомної громадської діячки і письменниці. Будинок „Української Академії Наук" стояв мовчазний і непривітний, як вулицею йшла процесія з домовиною Олени Пчілки, а преціньь Покійна була співробітницею цієї установи. „І на Войковім кладовищі, де похоронено Олену Пчілку, не було жадних промов, тільки Михайло Грушевський кинув грудку землі на домовину і стиха промовив: „Хай Тобі земля буде легка!"

Так „піклувалася" совєтська влада заслуженими діячами української культури...

Н. Данилевська в формі особистих спогадів розповідає про ще трагічнішу долю Людмили Старицької-Черняхівської (1868-1941). Людмила — це донька славного Михайла Старицького, якого „господа протягом багатьох років була культурним осередком не лише Києва, а цілої Наддніпрянщини, і її назвали жартівливо „Українськими Атенами". Тому не диво, що і Людмила стала українською письменницею і найбільше вславилася, як авторка драматичних творів, бо мала незаперечний літературний хист. Та вона була й визначною і палкою громадською діячкою. В часі першої світової війни вона піклувалася галицькими українцями, що їх царська влада „визволила" була... і загнала аж на Сибір. Людмила Старицька їздила тоді аж на Сибір, щоб допомогти нещасним жертвам царської самоволі — та в часі другої світової війни знову мусіла вона, вже старша жінка, їхати в далеку Сибір, бо шукала своєї доньки, що її чужа, тепер уже червона московська влада, запроторила, Бог зна куди.

Було це 1940 року, коли в Україні хотіли відзначити століття уродин Миколи Старицького та для пропаганди бажали до „паради" втягнути і доньку Старицького, Людмилу, та саме Ц. К. обіцяло зробити все, чого тільки забажає донька славного Миколи Петровича... І Людмила бажала, щоб всесильне Ц. К. допомогло відшукати... арештовану внучку Миколи Старицького. Та навіть такого ювілейного „дарунку" не могло вручити родині покійного Ювілята Ц. К., бо внучка... була безнадійно божевільна в тюрмі НКВД. А в один рік пізніше те саме НКВД розстріляло і дві ще живі доньки Михайла Старицького — знану вже Людмилу і Оксану. „Так трагічно загинула, — пише авторка — ця виключно обдарована, талановита жінка, письменниця, громадська діячка".

Гадаємо, що добре було б окремо зазначити, що написали ці дві визначні наші жінки, Олена Пчілка і Людмила Старицька-Черняхівська, бо мабуть не скоро зможуть появитися нові праці про них при сьогочасних важких умовах літературно-наукової праці.

Совєтський всезнайко... або Санчо Панза в ролі Дон Кіхота

(Ярослав Галан: Отець тьми і присні, Памфлети, Видавництво „Радянський Письменник", Київ, 1950, ст. 84).

Автор до кожного розділу своїх памфлетів бере цитати зі Святого Письма. Послужимося і ми його першим „моттом" і зачнемо так: „Не бачило око, не чуло вухо, не спадало на думку чоловікові" — щоб можна було... так брехати, як це зробив автор, Ярослав Галан, і щоб якесь видавництво могло видрукувати його брехні,... крім „Радянського Письменника". Бо прошу: Він знає, про що „перешіптувались" Папа Пій XII і генерал Маршал, що думає Вінстон Чорчил, Етлі і Бевін. Він „знає", що „ЮНРРА", Українська Богословська Академія в Мюнхені, Католицька Акція, Папа Пій XII, Кардинал Міндсенті, Кардинал Гльонд (він чомусь то з московська пише „Хлонд"), Кардинал Спелман — це все шпигуни. Ба навіть покійний митрополит Шептицький на його думку був... шпигуном! Він пише, що „основна дисципліна в Богословській Академії в Мюнхені, — шпигунство". Він хвалить навіть царську владу за те, що вона арештувала „шпигуна" Шептицького і за те, що переслідувала українську греко-католицьку церкву. У нього і митрополит Сліпий „іноземний агент" і Дивізія Галичина воює, як Друга Папська Бригада в Палестині...

Колись Ярослав Галан писав драму про Дон Кіхота. Дон Кіхот воював з вітряками і вівцями... бо гадав, що це ворожі сили. Санчо Панза не вірив у це та здержував свого пана від таких дивовиж. Ярослав Галан, як автор, „Вітця тьми і присні", не вірить у те, з чим воює, але пише, бо так йому наказали ті, яким він служив. Бо ж здорова умом людина чей же не може вірити, що Папа Пій XII наказав Кардиналові Агаджанянові, „яко мога швидше сформувати в Палестині другу добровольчу бригаду папських військ та поповнити її, в основному, особами, що зарекомендували себе в минулому в лавах армії Власова і в Дивізії Галичина" — (ст. 39). Тут Галан в одній особі грач ролі Санчо Панзи і Дон Кіхота. Та обидва згадані герої були чесними людьми, а Галан своїм оплюьовуванням всього, що дороге рідному народові, здобув журналістичний рекорд підлоти. Його болото, яким він обкидав усіх і вся, залишиться при ньому самому, а світлі постатті царських і московських в'язнів та мучеників вічно яснітимуть в пам'яті українського народу. Бо ж сам автор вірно написав про себе.

„Ті, що вийшли з тьми неволі, у пітьму і кануть, бо коли сходить світло дня, тьмяніють світла ночі".

Сьогодні Ярослав Галан, як доносили часописи, вже на Божому суді — то ж випадає і нам закінчити оці стрічки словами 92-ої Псальми: „Нерозумна людина не знає, а недоумок не зрозуміє того".

Новий український місячник

(„Ми і світ", Український місячний магазин, числа: 1, 2, 3, 4. (червень, липень, серпень, вересень 1950), Міттенвальд-Нюрнберґ. Кожне число має 64 ст. Видає: Микола Колянківський).

Українські журналісти, що розсипані по всьому світу, бажали б і далі працювати пером, але воно не так то легко знайти читачів, що також розміщені по всіх континентах і не завжди вже живуть у таких умовах, що крім хліба відчуватимуть і потребу друкованого слова.

Зиркнуло було „Око світу" і замкнулося після першого числа, вийшов був на український світ „Всесвіт" — і мусів сховатися за хмари після другого числа, та „Ми і світ" тримається вже від червня і своєю впертістю дивує навіть найчорніших песимістів, бо чотири числа, разом 256 сторін друку ще й з ілюстраціями — це вже осяг на наші умови для друкованого слова.

Редакція старається подавати найрізнороднійший матеріял, як це визначає назва місячника: „Ми і світ". „Тобто світ і все, що в ньому діється та що нас цікавить, бачене нашими — українськими очима. А ці українські очі порозсівані тепер по цілому світі. Вони оглядають кожну частину світу, кожну країну, кожну ділянку праці". Така була програма в першому числі і подібний зміст дальших чисел. Дехто каже, що в змісті більше вісток про „світ", як про „нас", а жінки нарікають, що „модне-жіноче-елеґантне" приходить вже після „моди" до Америки, та широкий читацький загал знаходить різнородний і цікавий матеріял до читання і то без політичної гризні.

Л. Луців.

Ярослава К.

За всецілу активність нових імігрантів

Враз із масовим приїздом нової іміграції до ЗДА й Канади — кристалізується та оживає громадське життя. Т. зв. „свіжа кров" спершу здеорієнтована, розгублена, застрашена — поволі починає стрясати із себе примари скитальщини та запускає коріння.

Вправді життя тут зовсім інше й нема сприятливих умов ані часу до творчої праці, бо подавляюча більшість тих, що могли б творити, мусить займатись іншою працею, щоб заробити на хліб насущний. Але скитальник, упорядкувавши в перших місяцях, а то й роках, своє особисте життя, навіть і в тих обставинах поволі розглядається довкруги себе, пізнає новий терен, нових людей, збагає психіку тутешніх — набирає власних переконань і зачинає діяти.

Сильний соціяльний гін спрямовує українську людину до свойого гурту. Цей гін українців до життя в „отарі", як часом критикуємо себе самі перед собою, є дуже для нас прикметний. Як не хочемо їхати до західних стейтів, не манить нас чудова Каліфорнія ні Фльорида, не тужимо за степовими і рільничими стейтами з природою, що нагадувала б нам рідний край — ми бажаємо пристрасно бути лиш там, де є наша громада, наша церква, наш тісний гурт. Замикаємося в свойому „ґетті" і нічого не обходить нас американське темпо і їхні клюбові форми життя. Це явище може й дещо шкідливе, одначе з другого боку безперечно корисне, коли мати на увазі вдержання тут якнайдовше нашої спільноти.

В консеквенції цього тісного прив'язання до свойого близького гурту, до своїх людей і своїх типових форм організацій, в консеквенції сильно закоріненого традиціоналізму, а то й консерватизму — повстають на нових теренах поселення ніби нові, одначе давні ідеями, формами — організації, які властиво є лише продовженням таких самих, які діяли на західних українських землях, очевидно з узглядненням пристосування до нових теренів і змінених обставин. Чи це дивниця, що бачимо в повній парі розгорнену працю НТШ, „Пласту", Літературно-Мистецького Клюбу? Організуються промисловці, кооператори, оживають професіональні товариства, як лікарів, інженерів, правників. Повстало теж окреме т-во „Добрус", якого метою є спеціяльно боротьба з большевизмом (членами є ці, що добре пізнали большевицький рай!), організується теж Матірний Союз Українок з метою скоординовання громадської діяльности на базі ідей і традицій українського жіночого руху й інші.

Поставання таких організацій будить сумніви і викликує дискусію в пресі і приватно. „Чи є це корисне? Чи потрібно, наприклад правникам, лікарям і т. п. оживлювати свою працю, якщо всі правники працюють не по свойому фаху, а по шапах з мітлами, чи іншими механічними знаряддями!" Ця „жива, свіжа кров" не повинна по думці деяких людей розгублюватися по численних організаціях, а повинна включитися в українське американське життя і там вливати новий зміст та підсилювати його.

Одначе таке ставлення справи не все є правильне. Людина мусить працювати в гурті, але, щоб праця була успішна, щоб будити, а не присипляти ініціятиву якраз дуже важливе, в якому гурті. Чи гурт цей є гуртом однодумців, гуртом людей, які спільно щось пережили, щось одне їх лучить, щось у минувшині створили і здобули, чи гурт лиш дібраний штучно, припадково, для заспокоєння особистих амбіцій і т. п.

Отже ж такі справи треба розглядати дуже обережно, чесно і толерантно.

Не про все є можливо ясно і доцільно писати, але хіба відомо, як часто людям не про добро справи йде, а про інші особисті інтереси й амбіції.

Повертаючи до суті — на теренах нового поселення серед наших людей — находяться вже теж численні одиниці, які працювали, думали, жили одним життям довгі роки... Жили, працювали і змагалися за якісь ідеї, і платили за це часто різного роду жертвами, а то й жертвами життя. В сумі ж цих спільних змагань однодумних гуртів повставали конкретні твори: шкільництво, кооперація, просвіта, активізація жіноцтва і т. п. Виростали вже нові кадри, які вже і вчилися під проводом досвідчених діячів культури — освіти й мистецтва. Вони всі створили на ЗУЗ такий розмах, який будив подив заграниці.

Коли ж доля кинула до Америки велику кількість таких діячів культури, науки, мистецтва і громадського життя, то чи не є річчю природною і корисного, коли вони суму свойого досвіду, знання, запалу і енергії захочуть перенести так, як вони це розуміють, в тутешнє життя? Не є це і напевно не буде шкідливе, коли лише знайдуться реальні можливості до праці і пригожий ґрунт, коли буде зрозуміння для цих справ, доброзичливість і довіря громадянства, а не обливання зимною водою і кидання колод. Вірю, що все що є сильне і здорове та опромінене правдивою ідеєю і вірою — видержить іспит зрілости і набуде громадянських прав. Інше загине, але ніяка шкода від того нікому не станеться і загальне громадське життя на цьому не потерпить.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з совєтської преси)

РОЗКОПУЮТЬ МОГИЛИ

З завданням провести попередні дослідження пам'яток стародавньої історії, на трасу Південно-українського каналу виїхала експедиція Інституту археології Академії наук УССР під керівництвом д-ра історичних наук М. Я. Рудинського. Керівник експедиції кореспондентові „Радянської України" заявив: „Територія Запоріжжя і прилеглих районів Херсонської та Дніпропетровської областей надзвичайно багата на цінні археологічні пам'ятки. За попередніми підрахунками, на трасі Південно-українського каналу і районі будівництва Каховської гідроелектростанції визначено тільки могильних пам'яток близько 2 тисячі. Досвід будівництва Дніпрогесу показав, що під час проведення земляних робіт дуже часто виявляються цінні археологічні документи. Під час будівництва Південно-українського каналу і Каховської електростанції ми будемо провадити розкопки і досліджувати різні знахідки. Для цього створено археологічну експедицію Інституту археології Академії наук УССР. Крім того на трасі каналу буде створено 4-5 наукових баз і 20 розвідувальних загонів".

(У. Думка)

НЕДОВИКОНАНІ ПЛЯНИ

Оголошено підсумки виконання державного пляну народного господарства УССР на 1950 рік за третій квартал. Підсумки виявляють, що державний плян недовиконали такі міністерства: місцевої промисловости, житлово-цивільного будівництва, машинобудування і приладобудування, металургійної промисловости, хемічної промисловости, лісової промисловости, м'ясної і молочної промисловости, а далі — підприємства промислової кооперації, артілі кооперації інвалідів.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДІТРОЙТ, МІШ.

Пошануймо патріотичну працю УККомітету

Філія Українського Конґресового Комітету Америки збірається святкувати Десятиліття праці в користь українського народу, яку веде від імені американських українців Український Конґресовий Комітет.

До участі у влаштуванні ювілею запрошено місцеві організації, як слідує: Відділи УНС 29-, 175, 183, і 75. Відділи СУА 23 і Тов. ім. Лесі Українки відд. 37, Провидіння відд. 96, Український Золотий Хрест відд. 14, Народна Поміч, Старші Віком Українці, Організація Оборони Чотирьох Свобід, Спілка Української Молоді, Український Політичний Клюб і Організація Гетьманців Державників.

Повищі товариства прислали своїх представників на загальні збори, на яких усі одноушно згодилися відсвяткувати 10-літній Ювілей УККА в неділю 10 грудня, в авдиторії Українського Народного Дому. Ювілей відсвяткується величавим концертом, на якому промовить головний редактор „Свободи" д-р Лука Мишуга. В окремих оголошеннях подасться склад концертової програми, яка повинна бути запорукою успіху цього ювілею.

З нагоди такого громадського свята, Філія УККА оцею дорогою апелює до всього українського громадянства Дітройту і околиці, як рівнож до урядів вище згаданих товариств і всіх інших громадських установ, щоб готовились обдарувати Український Конґресовий Комітет Америки, в часі цього ювілею, своїми датками на продовжування політичної акції, спрямованої на допомогу визволенню України.

Цього року Дітройт у збірці фондів на Національний Даток недописав. Тепер поодинокі громадяни і організації матимуть добру нагоду в часі ювілею сповнити свій народний обов'язок. 1950 рік кінчається, а є ще сотки громадян, що не захочуть бути між тими, що не помогли теж і в цьому році так дорогій нам усім справі.

Ювілейний комітет запрошує усе громадянство до численної участі а зокрема запрошується новоприбувших українців, щоб ми всі, як одна родина, заманіфестували нашу солідарність з політичною акцією УККомітету для добра України.

Рівночасно Філія УККА проголошує, що в часі українського Різдва висилає колядників з колядою на дохід УККА.

Філія УККА

АЛЕНТАВН, ПВ.

Листопадове Свято

В ночі з 24 на 25 жовтня 1950 року прибув я зі скитальщини на вільну американську землю до маленької залізничної станції Куперсбурґ, 10 миль від міста Алентавн, де мешкає мій спонзор п. Михайло Шабат. Не дивлячись на пізню пору (2 година попівночі), п. Шабат забрав мене зі станції і привіз своєю машиною до власного дому, де нас очікувала його дружина з вечерою.

Я є старий військовик. Служив в царській армії від 1905 року старшиною. Тяжко поранений в першу світову війну, попав до німецької неволі. В 1916 році належав я до військової української організації „Синьожупанників" і з тою організацією повернувся до Києва і цілий час брав чинний уділ в боротьбі з большевиками. Належав до близького оточення св. п. головного отамана Симона Петлюри. Тому, що я є з діда-прадіда православного віроісповідання, записався відразу до православної парафії Преч. Діви Марії в Алентавн. Парафіяни це українці, які покинули рідні землі 40-50 років тому. Їхні діти і внуки вже американці, але стараються по мірі своїх сил, не відійти від роду своїх батьків. Тому і чудовий церковний хор складається з тої молоді, під умілою рукою мого земляка п. Олексія Дідуха. Мимоходом кажучи, сорок років мого життя пройшло в дириґуванні церковними хорами.

За почином парафіяльного уряду ця жменька американсько-української молоді спромоглась на улаштування 19-го листопада „Свята першого листопада 1918 року". Програма складалася з багатьох точок. Академія розпочалася вступним словом одного з найбільше активних членів цієї молодої громади, яким є п. Володимир Пипюк, який проводив академією. По відспіванні хором американського гимну виголосив реферат парох о. Григорій Хомицький, а потім пішли точки музикально-вокальні. Дві українські пісні і американський марш з великою технікою і бравурою виконав молодий студент Тарас Пипюк на акордеоні. Не відставала від нього молоденька дівчинка, донечка пп. Дідухів — Алла, деклямуючи з поеми Івана Франка: „Розвивайся ти високий дубе". Наступні точки академії складалися з хорових пісень: „У дві пари" невідомого композитора; „Козака несуть" муз. Леонтовича; „Коли ви вмирали" муз. Гайворонського; „Чуєш брате мій" муз. Гайворонського, які були виконані прецизійно церковним хором під талановитою орудою п. О. Дідуха. Публичність оплескувала виконання цих пісень, не дивлячись на неодноразове прохання „конференсієра" з огляду на повагу Свята.

В перерві академії була зроблена збірка на громадські цілі. І тут я почув „Жовнірські Похорони" муз. Колесси, виконані на піяніно молодим студентом Блащаком. Прекрасна його гра на розбитому інструменті дала мені високу насолоду. Наступною точкою була молитва з опери „Запорожець за Дунаєм" муз. Гулак-Артемовського: „Владико неба і землі".

Удекорована сцена прапорами американським і українським, багатою зеленню, притемлююче світло на сцені, хор на колінах, акомпаніямент п. Блащака і прекрасне сольо (меццо-сопрано) панночки Ірини Терефенко, яка виконувала цю арію, вступ хору, все це зробило дуже гарне і незабутнє враження на всю святочну громаду. Академію закінчено нашим гимном „Ще не вмерла Україна".

Крім збірки на залі, яка дала 56 дол., до цієї патріотичної цілі долучилася парафія 100 дол. і Український горожанський Клюб, заряд якого складається з американсько-української молоді жертвував 50 дол. Разом всього 206 дол. Розподіл цих грошей був такий: на У. К. К. $ 50 дол., і через У. К. К. на українських інвалідів в Европі — 156 дол.

Микола Куликовський
полковник Армії У.Н.Р.

$4,129 З УКРАЇНСЬКОЇ МАНІФЕСТАЦІЇ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк, 6. грудня. — Вчора тут створено Ініціятивний Комітет, що має розглянути можливості і поробити відповідні заходи та підготовку до збудування на американській землі відповідного пам'ятника поляглому в бою за волю України головному командантові УПА, ген. Чупринці-Шухевичові. Комітет створено на ліквідаційних зборах місцевого Об'єднаного Комітету метрополітальної округи, що влаштував жалібну маніфестацію в честь ген. Чупринки в Мангеттен Сентер в неділю 26-го листопада. Завданням Комітету буде порозумітися в цій справі з УККомітетом та дістати його піддержку і протекторат в цій справі. Опісля мав би бути створений на все-громадській і красвій базі відповідний діловий Комітет, зі своїми експозитурами в поодиноких місцевостях, що зайнявся б практичним здійсненням задуманої справи. Пам'ятник, артистичним виконанням якого зайнявся б скульптор проф. Литвиненко, мав би бути поставлений в Українському Культурному Городі в Клівленді, в порозумінні з місцевою українською громадою. Головою Ініціятивного Комітету, зложеного з 12 осіб, вибрано голову місцевого Об'єднаного Комітету, адв. М. Гаврилка. На ліквідаційних зборах Маніфестаційного Комітету, яким проводив його голова Д. Галичин, стверджено великий моральний і матеріяльний успіх імпрези, що треба завдячувати головно повній співпраці всіх місцевих груп і організацій. Неповні ще касові підрахунки виявляють загальний прихід з маніфестації в сумі дол. 4,129,02, розходів було дол. 1,491,49, так, що чистий прихід, призначений на визвольну акцію УККомітету, виносить дол. 2,637,53, з чого доведеться ще покрити деякі незліквідовані рахунки.

ЛЕКЦІЯ ПРО ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЇ В ДЕМОКРАТИЧНІМ ЛАДІ

Ню Йорк. — В суботу 2 грудня старанням Товариства Українських Правників відбувся в Літ. Мистецькім Клюбі відчит д-ра Б. Томкова на тему: „Політичні партії й демократія". Виклад вказав на дві системі партійности, а саме на англо-саксонську, яка полягає на двопартійности і на французьку, яка містить в собі розуміння многопартійности. Першу вважає прелеґент за більше доцільну, бо вона зобов'язує партію до відповідальности за долю країни, а другу вважає за таку, що може призвести до партійного монополю серед хаосу партій. Прелеґент вважав виклад за вступ до дальшого циклю, який матиме практичні цілі на увазі.

УВАГА! — НЮАРК І ОКОЛИЦЯ!

УКРАЇНСЬКА ГР.-КАТОЛ. ЦЕРКВА СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ (ОДВУ) ВІД. 70 В НЮАРКУ, Н. ДЖ.

— : улаштовують : —

В НЕДІЛЮ, 10. ГРУДНЯ 1950

початок о год. 4-тій пополудні

В ЗАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛИ, 180 ВІЛЛІЯМ СТ., Нюарк, Н. Дж.

ВЕЛИКУ СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ

у честь Кир Андрія Александра Романа Шептицького.

ВІДДІЛ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ при Злучених Українських Організаціях в Честер, Па.

— : повідомляє, що : —

В НЕДІЛЮ, 10. ГРУДНЯ (DECEMBER 10) 1950

відбудеться в Честер, Па.

ЖАЛІБНА АКАДЕМІЯ

для вшанування світлої памяті ген.-хорунжого УПА — **ТАРАСА ЧУПРИНКИ,**

що впав в бою на Рідних Землях з найлютішим ворогом України. **ПРОГРАМА СВЯТА**: Год. 6-та веч. торжественна Панахида в Укр. Правосл. Церкві. — Год. 7-ма Жалібна Академія в салі Укр. Нар. Дому, при 4-ій і Ворд вул. — В програмі виступи церковного Хору ім. М. Лисенка, під орудою проф. ІВАНА ЧАВСА, деклямації та сольо-співи. — Святочну промову виголосить п. ІВАН ПОРИТКО із Филаделфії.

Українці в Честер і околиці! Приходьте всі, щоб гідно вшанувати великого Сина України наших часів, славного командира УПА! Нашою масовою участю заманіфестуймо нашу солідарність і єдність із Воюючою Україною! **КОМІТЕТ.**

В СПРАВІ СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ В „СВОБОДІ"

Адміністрація „Свободи" рішила віддати в різдвяному числі окреме місце для святочних побажань.

Різдвяне число появиться 6. січня 1951 р.

Ціну для оголошень встановлюється — одна шпальта 1 інч (5 поодиноких рядків) $2.00; 3 інчі, одна шпальта $5.00; 1 інч через 2 шпальти $3.50; 2 інчі через 2 шпальти $6.00.

Включаються в цю величину імена і адреси.

Оголошення різдвяних побажань прохається надсилати найпізніше до 26-го грудня разом з грошевою оплатою.

Адміністрація „Свободи"

ЗІ СПОРТУ

УКРАЇНСЬКО - АМЕР. С. Т. — С. К. ВАРШАВА 2:2 (2:2)

Чергові змагання нашої команди проти польської С. К. Варшава, за мистецтво Національної Лі́ги, яке відбулося 3. грудня, на грищі в Бруклині, не принесли ніякої несподіванки. Порівнюючи попередні зустрічі нашої команди треба підкреслити те, що стрічу з поляками розіграли наші змагуни не так блискучо, як попередньо. Цим разом противник умів дещо розкрити тайни та недостачі нашої команди. Слабше заграв напад, що мав більше роботи з лівим оборонцем (приїхав з Канади). Задні наші лінії були на поземі скріплені Древницьким, що своїми дещо ризиковними вибігами вияснював грізні ситуації.

Вже в першій хвилині першої півгри замішання під нашими воротами, з яких довелося Древницькому витягнути перший гол. Після цього наші зриваються до атаки та в 11 хвилині прекрасним маневром Товпаш Я. стріляє перший гол для нас. Дальша гра набирає завзятости та брутальности, з чого в 22 хвилині за руку нашого оборонця Лапічака суддя диктує карний коп, якого поляки замінюють в гол. Чергуються сольові акції, грізні випади та прекрасна акція Банах - Павлюк, з якої останній стріляє прекрасний та останній гол того дня.

Друга півгра не піднесла рахунку, якого намагаються підвищити обі сторони. Поляки витворюють ще кілька грізних ситуацій під нашими ворітьми (їхній центровий, який приїхав з Канади), але це не приносить їм ніякої користи, бо всі їхні атаки були знівечені нашою обороною, та прекрасною грою нашого воротаря, який свої ворота замінив у твердиню. Наші ще мають декілька нагод стрілити голі, але чомусь наші змагуни задовго придержували м'яч та нерішучо стріляли на ворота.

Наші виступили в такому складі: Древницький, Шмігель, Лапічак, Голюка, Гарасим, Сєрант, Лютак, Банах, Павлюк, Товпаш Я., та Гірка. Суддя: Морісон (скот) — добрий.

В наступну неділю, 10. грудня ц. р. наша команда розіграє наступні змагання за мистецтво Національної Ліги проти шведів.

С. Ще-ун

СПРАВЛЕННЯ

Бруклин, Н. И. — В описі 20-річчя 21 Відділу СУА, поміщенім в „Свободі" з 5 грудня ц. р. пропущено, що головну промову про завдання і працю Союзу Українок Америки виголосила п-ні Олена Лотоцька, голова СУА.

Для кращого завтра купуйте Бонди Перемоги.

ПОШУКУВАННЯ

Пошукую ОРЕСТА КОМАНОВСЬКОГО з Товмача, Зах. Україна і ВОЛОДИМИРА КОСТЮКА с. о. Михайла Костюка з Саджавки коло Коломиї. Зголошення слати на адрес: P. HOLOWATYJ, 311 S. Main Street, Ishpeming, Mich.

ПОШУКУЮТЬ:
Дітей
ПЕТРА
ЗУБРИЦЬКОГО

(двоє дівчат і хлопець) із Летні, пов. Дрогобич. Пошукує тета **Анастазія Зубрицька.** Хто знає про них, зволить написати на адресу:

Mrs. S. SISAK
Willards, Md.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во ім. Дм. Вітовського, від. 375, отсим подає до відома всім своїм членам, що **місячні сходини відбудуться** в неділю, 10. грудня ц. р., о год. 1-шій після обіду, в домівці Укр. Клюбу при 847 Франклін вул. Проситься всіх довгуючих членів вирівнати свою залеглість, бо в противному разі подасться їх до суспензи. — За Управу: І. Чопик, гол.; С. Пилюк, скарб.; П. Іваш, секр.

ЙОНГСТАВН, О. — Братство св. Івана Хрестителя, від. 230, повідомляє, що **звичайні місячні збори,** при закінченні року, відбудуться в неділю, 10. грудня, в Укр. Домі, 914 Френклін Евню — Савд Сайд, точно в год. 3-ій попол. Проситься довгуючих членів вирівняти вкладки ще перед Новим Роком. На цих зборах будеться вибирати нових урядників відділу, як рівнож урядників Дому. Тому не легковажте собі цих зборів, бо це справа дуже важна, кому Ви передаєте масток членів відділу. Прийдіть конечно на цей день, де обговоримо справи будуччини нашого Врацтва. — За уряд: М. Мушинський, предс.; Д. Войтович, касієр; М. Савчак, секр.

СЕНТРАЛ ФОЛС, Р. АЙ. — Т-во ім. Івана Франка, від. 93, подає до відома своїм членам, що **річні збори** відбудуться 10. грудня, в годині 1-шій попол., в галі 59 Сентер вул. Проситься всіх членів прибути на час, бо є важні справи до полагодження. — За уряд: І. Клеменчук, предс.; П. Тітик, кас.; П. Беньковський, секр.

ГЕРИ, ІНД. — Від. 100 повідомляє всіх своїх членів, місцевих і позамісцевих, що **річні збори** Т-ва відбудуться в неділю, 10-го грудня, о год. 2-гій попол., в Інтернаціональному Інституті, 15 і Медізон вул. Буде звіт уряду за цілий рік і вибір нового уряду на 1951 рік. Проситься довгуючих членів вирівняти свої залеглі вкладки перед або на зборах відділу. А позамісцевих членів проситься прислати свої вкладки на час. Таксамо закликаємо всіх вступати в члени У. Н. Союзу, бо зорганізованою силою можемо помогти самі собі і другим. — Уряд від. 100.

ТОЛІДО, О. — Уряд Бр. св. Отця Николая, від. 167, повідомляє всіх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 10. грудня, точно в год. 2-ій попол., в галі, де завжди. Проситься всіх членів прийти на збори хоча раз на рік, вирівнати свій довг, полагодити справи та вибрати уряд на 1951 рік. — За уряд: Д. Медецький, предс.; І. Кульпатцький, фін. секр.-кас.

ГЕРКІМЕР, Н. Й. — Т-во Запорозька Січ, від. 192, подає до відома всім членам, що **річний мітінг** відбудеться дня 10. грудня, в год. 2-гій попол., в УНДомі. Проситься членів прибути, бо є важні справи Буде звіт за рік 1950 і вибір уряду на рік 1951. — За уряд: О. Ціко, предс.; М. Тонік, кас.; М. Нолити-ло, секр.

ВЕСТ ПУЛЬМАН, ІЛЛ. — Повідомляється, що **річні збори** Сестр. ім. Рож. Прсв. Богородиці, від. 216, відбудуться в неділю, 10. грудня, в годині 2-ій попол., в парафіяльній залі, під числ. 12211 с. Парнел. Обовязком є всіх членів згаданого Сестр. на ці збори прибути. — А. Синіцька - Заготинець, секр.

БАЛТІМОР, МД. — Річні збори Вр. Пресв. Тройці, від. 320, відбудуться в неділю, 10. грудня, в 2-ій год. попол., в УНДомі, 3101 ОДонель вул. Обовязком всіх членів є прибути на означений час, бо буде звіт урядників з цілорічної діяльности, та вибір уряду на 1951 рік. Хто має знайомих, що бажали б вписатись в члени, хай приведе їх на збори, а ми радо впишемо їх. — За уряд: И. Марман, предс.; Г. Шулька, секр. і кас.

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Т-во Українська Січ, від. 39, подає до відома своїм членам, що **місячні збори** відбудуться 10. грудня, в неділю, в годині 3-ій попол, в УНДомі, 1317 В. Фаєте вул. Обовязком кожного члена і члениці явитись на ці збори точно і вирівнати свої залеглості, бо інакше будуть суспендовані. Це будуть останні місячні збори в році, а тому треба вирівняти довги, щоб улекшити працю контрольній комісії. Годиться пригадати головно новим членам, щоб більше цікавились Т-вом, та приходили щомісяця на збори, де вирішується важні справи. — За уряд: О. Шмокалюк, предс.; В. Осухівський, фін. секр.; І. Пігуляк, кас.; Г. Туркевич, рек. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Бр. св. Володимира, від. 130., повідомляє всіх своїх членів та члениць, що місячні збори відбудуться в суботу, 9. грудня, в церковній галі при 7-ій вул., в годині 8-ій ввечорі. Це будуть останні бизнесові збори в тім році, тому проситься всіх прийти на час і вирівняти свої залеглості так, щоб секретар міг вчас справитися з книжками перед закінченням року. — Уряд.

БРУКЛИН, Н. Й. — Тов. Запорозька Січ, від. 325, повідомляє своїх членів, що **річні збори** відбудуться в суботу, дня 9. грудня у галі УНДому, 216 Греид вул., точно в 8-ій год. ввечорі. Проситься членів конечно вирівняти вкладки до Т-ва і Союзу, бо інакше будуть суспендовані. Члени повинні прибути на час, бо є багато справ до полагодження. Неприсутні члени підлягають карі після статуту. Приведіть нових членів до Тов. і Союзу, а тим зробите добре діло. — За уряд: В. Возняковський, предс.; М. Поврозник, кас.; П. Малецький, секретар.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Українське Допомогове Товариство „Дністер", від. 361, повідомляє своїх членів і члениць, що **загальні річні „Бизнесові" збори** відбудуться дня 9. грудня, (субота) о годині 8-ій ввечорі, в домівці Авдиторії св. Юра (шкільній авдиторії), при 217-219 Іст, 6 вул., в Ню Йорку. На ці збори проситься кожного члена і члемицю прийти обовязково на час, бо дуже важні справи маємо до вирішення, а саме, як попровадити господарку Т-ва на наступний рік. — За уряд Т-ва „Дністер": М. Малетич, предс.; П. Кучма, фін. секр.; І. Шамен, скарб.; І. Герцик, рек. секр.

ЛІТЕЛ ФОЛС, Н. Й. — Тов. Зап. Січ, від. 330, повідомляє своїх членів, місцевих і позамісцевих, що **місячні збори** відбудуться 10-го грудня, в годині 2-гій попол., в неділю. Проситься членів явитись на час на зборах, бо буде вибір уряду на 1951 рік та інші важні справи. Довгуючих членів проситься вирівнати свої вкладки. Хто не вирівнає, той буде суспендований. — За уряд: І. Андрієшин, предс.; М. Русин, кас.; Н. Паламар, секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Вр. св. Арх. Михаїла, від. 142, повідомляє, що **річний мітинг** відбудеться в суботу, 9-го грудня, в год. 7:30 ввечорі, в галі УНДому 214-216 Фултон вул., Елизабет, Н. Дж. На порядку нарад звіти урядників і контрольної комісії, та вибір уряду на 1951 рік. Принимаємо нових членів. — За уряд: А. Поливчак, предсідник; П. Остапчук, фін. секр.; М. Марковіч, кас.; С. Пограничний, рек. секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Місячні збори Бр. св. Стефана, від. 221, відбудуться в неділю, 10. грудня, в год. 12:30 пополудні, в Домі відділів УНСоюзу, 841 Н. Вестерн Еве. Приявність всіх членів і члениць на зборах є конечна, тому, що є важні справи на порядку дня. — За уряд: Ф. Василовський, предс.; Д. Максимюк, кас.; Т. Шпікула, секр.

ЕМБРІДЖ, ПА. — Вр. св. О. Николая, від. 276, повідомляє всіх членів, місцевих і позамісцевих, що 10. грудня 1950 р. **відбудуться річні збори,** точно в год. 1-шій попол. На ці збори повинні явитися всі, бо після зборів будуть читані імена членів і ті, що не будуть присутні, мусять оправдати свою неприсутність. На порядку дня будуть звіти урядників із своєї праці за 1950 рік, вибір уряду на 1951 рік, а теж інші важні справи. По закінченні всіх справ буде гостина для всіх присутніх. — Уряд від. 276.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Т-ва „Свобода", від. 194, відбудуться в суботу, дня 9. грудня в домівці Товариства при Ст. Маркс Пл. ч. 12 на 3 поверсі, від год. 5-тої попол. починаючи. На годину раніше там же відбудеться засідання Управи та Надзірної Ради Т-ва. Ділові збори Товариства попередить **доповідь п. полковника Рибачука, присвячена роковинам Базару.** Запрошуємо загал членів та введених ними гостей взяти участь в цих святочних сходинах та своєю приявністю вшанувати роковини одного з найбільш геройчних чинів українського воєцтва. Доповідач п. полк. Рибачук є учасником подій, про які буде розповідати, що підносить вартість його доповіди. Нехай не буде ні одного нашого члена, який не вшанував би пам'яті героїв Базару. — За Управу Т-ва: Я. Падох, гол.; В. Никифорук, секр.

БРОНКС, Н. Й. — Тов. Згода, від. 210, повідомляє своїх членів, що **річні збори** відбудуться в суботу, 9. грудня, в годині 8-мій ввечорі, в Домі 1243 Пюрітон Еве. Просимо всіх прийти на час, бо маємо закінчити рік 1950 і вибрати уряд на 1951 рік. — За уряд: Т. Давидів, предс.; С. Завадовський, кас.; М. Франко, секр.

АНСОНІЯ, КОНН. — Тов. Запорозька Січ, від. 67, повідомляє всіх своїх членів, місцевих і позамісцевих, що річний мітинг відбудеться 10. грудня, в 2-гій годині попол., в Ліберти галі. Проситься всіх членів зійтися хоч цей раз в рік на мітинг та вибрати новий уряд і полагодити інші важні справи. Довгуючих членів проситься прийти і вирівняти свої довги, інакше будуть суспендовані. — За уряд: І. Патуляк, предс.; І. Хіровський, кас.; В. Шуран, рек. секр.; І. Пиріг, фін. секр.

СКРЕНТОН, ПА. Т-во Над Збруча, від. 280, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться внеділю 10. грудня, в 2-гій год. попол., в Укр. Гор. Клюбі, 608 Вест Лакаванна Ев. Пригадується, що це останній місяць в році, а тому довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглості так, щоб можна було приготовити книжки для контролі. — За уряд: О. Запоточний, Р. Рубльовський.

КЛІВЛЕНД, О. — Подається до відома членам Т-ва ім. І. Франка, відд. 334, що **місячні збори** відбудуться 10. грудня в 1. год. попол. в Укр. Нар. Домі. Проситься членів прийти на ці збори, бо є важні справи до полагодження. Довгуючих членів проситься вирівняти свій довг, щоб не переносити довги на слідуючий рік. — За уряд: М. Задерецький, предс.; С. Морозович, фін. секр.; І. Жук рек. секр.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. — Т-во Укр. Січ, від. 182, повідомляє своїх членів і члениць, що **річні збори** відбудуться в неділю, 10. грудня, о год. 2-гій пополудні, в парафіяльній галі 45-47 Говп Евня Пасайк, Н. Дж. На порядку будуть звіти урядників і контрольної комісії з річного діловодства, а теж вибір уряду на 1951 рік та інші важні справи. Обовязком кожного члена прийти на збори. Неприявні члени і урядники підлягають карі після ухвали. — За уряд: І. Живицький, предс.; М. Філь, кас.; Г. Яськів, секр.

ФІЛЯДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. „Мир" від. 324, повідомляє своїх членів, що **місячні збори відбудуться дня 9. грудня ц. р., о год. 8-ій ввечорі.**

Зогляду на кінець року, проситься всіх членів вирівнати свої залеглі вкладки до УНС. Є дуже важні справи до полагодження, тому проситься всіх членів явитися ласкаво на зборах. — За Уряд: І. Струк, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Річні збори Вр. св. Василія, від. 339, відбудуться в суботу, 9. грудня ц. р., в годині 7-ій ввечорі, в домі Громади 3322 Н. Лавренц вул. Проситься всіх членів, місцевих і позамісцевих, бути присутніми, бо маємо важні справи до полагодження. Контрольна комісія здасть звіт за 6 міс., а теж буде вибір уряду на 1951 рік. — За уряд: І. Жмутин, предс.; В. Мущинка, кас.; А. Хромяк, секр.

СТЕЙПЛЕТОН, Н. Й. — Вр. св. Арх. Михайла, від. 211, повідомляє всіх своїх членів, місцевих і позамісцевих, що **річні збори** відбудуться в суботу, 9. грудня 1950 р., точно в год. 7:30 ввечорі, в галі укр.-греко-катол. церкви, 35 Варен. вул. Проситься всіх членів прийти на ці збори, бо буде звіт уряду і контрольорів за 6 місяців. Довгуючих членів проситься вирівняти свої довги. Буде вибір нового уряду на 1951 рік, а тому урядник чи член, що не явиться, підлягає карі згідно з ухвалою. — За уряд: А. Кривий, предс.; Р. Федірко, кас.; Т. Соколовський, секр.

БРИДЖПОРТ, КОНН. — Т-во Українська Січ, від. 59, повідомляє всіх своїх членів і члениць, що **річні збори** Т-ва відбудуться в суботу, 9. грудня 1950 р., в Укр. Нар. Домі, точно о год. 7:30 ввечорі, 517 Гейлет вул, Бриджпорт, Конн. Взивається все членство прибути на ці збори. Контроля здасть звіт за другий півріч. Вуде вибір нового уряду на 1951 рік. Будуть різні ухвали, як повести вперед наше Т-во, а тому приходіть на збори та своїми думками і порадою причиніться до зросту Т-ва. — М. Галькевич, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Т-во Укр. Нар. Союзу, від. 292 подає до відома своїм членам, що місячні збори відбудуться в неділю 10-го грудня в годині 1-шій пополудні в галі Укр. Нар. Дому при 4655 Мартін вул. Проситься тих членів, що довгують, прийти на збори й вирівняти свої належності, бо це останній місяць в році і треба буде зробити річне замкнення книжок. Будьте хоч при кінці року вирозумілі і не чекайте, аж секретар прийде до вас, але приходіть на збори та заплатіть вкладку. Як відомо, то УНСоюз видає щороку календар, а тому прийдіть на збори і замовте його. — За уряд: І. Форись, предс.; П. Кізел, секр.; І. Андрусевич, кас.

ПОВІДОМЛЕННЯ

ДО ВІДОМА заінтересованим, що книжку „Кравецький Курс Крою і Шиття" можна набути: в Нім. у В-ві „Молоде Життя", у Франції в „Українському Слові, в Англії в Українській Книгарні або п. Панчука, та у всіх Книг. на амер. континенті. (також у книг. „Свободи").

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

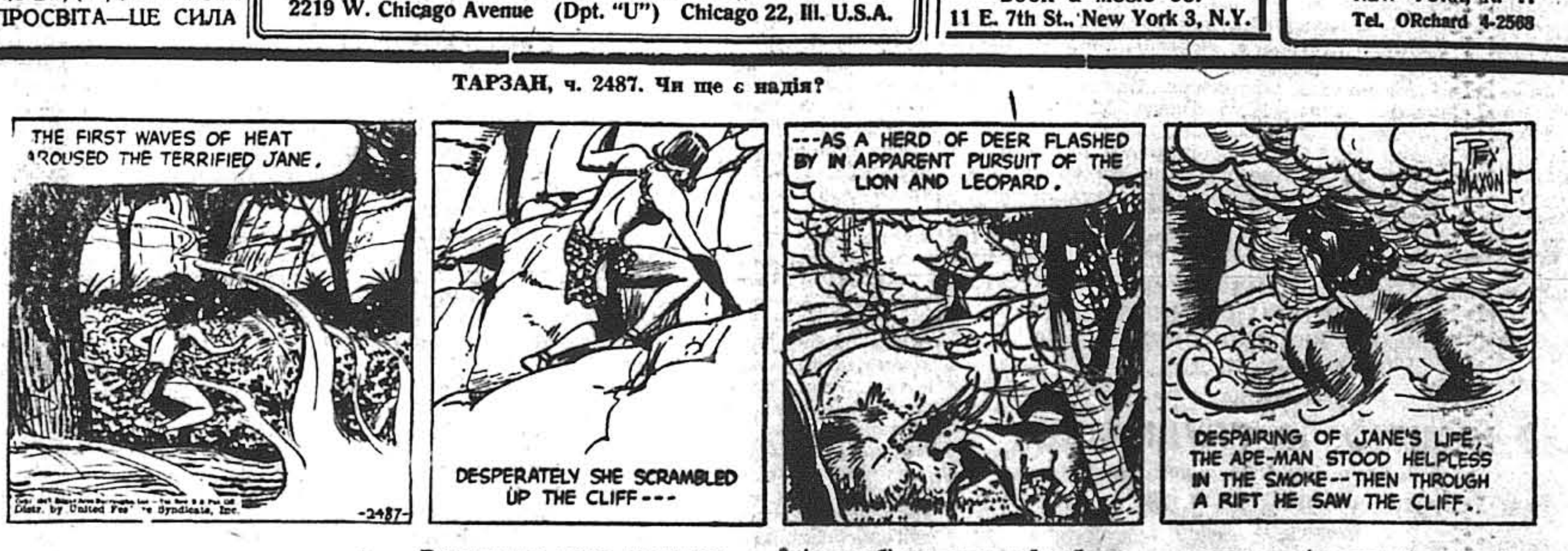
ФОТО-СТУДІЮ
Мангатан Ню Йорк. (2 кімнати і кухня-партер) до відступлення за 350 дол. Приміщення надасться на лікарську канцелярію і т. і. Зголошення OR 4-9250 від 5-8 ввечорі.

Хочу вступити в кореспонденційний зв'язок з українськими фармерами в Каліфорнії та в полудневих стейтах, а спеціяльно з такими, що займаються плеканням худоби, а також з такими, які сіють вату (cotton). Juan Senior, Armero — T Colombia.

ПАРТИТУРА написана на 4. голоси в трох книжках Служб Божих і Пісень церковних цілого року. Антифон Цороха і пісні Ізидора Дольницького і о. Гіля. По близчі інформації прошу голоситись: Peter Hrynyshyn, 2846 34th Street, Long Island City 3, L. I., N. Y.

Вступайте в члени У. Н. Союзу

ТАРЗАН, ч. 2487. Чи ще є надія?

Перші филі жару розбудили перестрашену Джену. | Розпучливо вона кинулася до скали... ...саме тоді, коли череда оленів перебігла попри неї мабуть у слід за львом і леопардом. | У розпуці за життя Джени малпочоловік стояв безрадний серед диму, аж побачив скалу через прогалину.